

Dariusz Magier
Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach
Wydział Nauk Humanistycznych

Skąd przychodzi i dokąd zmierza siedlecka archiwistyka?¹

W roku akademickim 2003/2004 na kierunku historia ówczesnej Akademii Podlaskiej w Siedlcach uruchomiono, obok nauczycielskiej, nowe specjalności: współczesne stosunki międzynarodowe, historia woj-skowości oraz – archiwistyka. Ta ostatnia oparta została na klasycznym planie studiów archiwistycznych. Specjalność archiwistyczna miała przygotowywać „absolwentów historii do zawodu archiwisty zatrud-nionego w różnego typu placówkach archiwalnych”², zaś własna kadra Instytutu Historii Akademii Podlaskiej została wsparta archiwistykami z okolicznych ośrodków akademickich oraz praktykami archiwistyki z archiwów państwowych. Właśnie wtedy i moje losy, dotychczasowego pracownika Archiwum Państwowego w Lublinie, Oddział w Radzynie Podlaskim, związały się siedlecką uczelnią. Był to okres, w którym funk-cję dyrektora Instytutu sprawował prof. Marek Wagner, a jego zastępcą był prof. Józef Piłatowicz.

W planie 5-letnich magisterskich studiów historycznych specjal-ność archiwistyczna, która zaczynała się na pierwszym roku, obejmowała ogółem 900 godzin, z czego jedynie 180 godzin zajmowały wykłady.

¹ Artykuł jest rozszerzoną wersją referatu wygłoszonego na konferencji naukowej pt. „Obli-cza archiwów – wyzwania archiwistyki”, Siedlce 15.11.2018 r.

² T. Boruta, P. Matusak, *Instytut Historii w latach 1991-2006*, [w:] *XV-lecie Instytutu Historii Akademii Podlaskiej. Historia – biogramy – bibliografia*, red. T. Boruta, D. Grzegorzczuk, Siedlce 2007, s. 14.

Pierwszy program specjalności kładł nacisk zwłaszcza na metodykę archiwalną, źródłoznawstwo i nauki pomocnicze historii. Sama metodyka podzielona została na takie przedmioty jak: metodyka archiwalna, metodyka kształtowania zasobu archiwalnego, metodyka opracowania zasobu archiwalnego, metodyka udostępniania zasobu archiwalnego. Wyznaczało to wyraźny kierunek nastawiony na kształcenie praktyczne archiwistów archiwów państwowych i archiwów bieżących podlegających ich nadzorowi. Innymi przedmiotami realizowanymi w ramach specjalności były: Wstęp do archiwistyki, Prawo i postępowanie administracyjne, Podstawy prawne działalności archiwów, Podstawy zarządzania, Zarządzanie współczesną dokumentacją w instytucji, Rozwój form kancelaryjnych, Historia archiwów polskich i ich współczesna organizacja, Komputeryzacja archiwów, Informacja naukowa, Profilaktyka w zakresie ochrony archiwaliów, Edytorstwo źródeł historycznych, Paleografia łacińska, Paleografia ruska i neografia rosyjska, Neografia niemiecka, Historia administracji. Studentów trzeciego roku obowiązywał objazd archiwalny w wymiarze 5 dni, po trzecim roku zawodowe praktyki studenckie I stopnia w wymiarze 10 godzin, po czwartym roku praktyki II stopnia – 15 godzin.

Z dzisiejszego punktu widzenia przyznać trzeba, że – jakkolwiek nastawiony na kształcenie tradycyjnych archiwistów i niezbyt dostrzegający potrzebę wyposażenia ich w wiedzę, umiejętności i kompetencje pozwalające na operowanie również na poziomie kancelarii, a także niebiorący pod uwagę stojącej na progu polskiej rzeczywistości biurokratycznej rewolucji technologicznej, która wywróci pracę archiwisty do góry nogami – był to program studiów w starym, dobrym stylu opartym na erudycyjnej wiedzy z wielu dziedzin nauki, optymalny do kształtowania młodych ludzi w ramach tradycyjnej doktryny archiwalnej. Nadspodziewanie szybko dało to efekty w postaci niezwykle atrakcyjności tej specjalności dla siedleckich studentów historii. Grupy archiwistów w latach 2003-2006 potrafiły swoją liczebnością przekraczać 30 osób. Jako że uczelnia realizowała specjalny program dla studentów niepełnosprawnych, z reguły specjalność tę wybierali również, „jako z pewnych

względów dla nich odpowiednią”³ – jak to określił na własnym przykładzie Jan Riabinin, wybitny niesłyszący międzywojenny archiwista – głuchoniemi studenci historii. Tak zostało zresztą do dziś.

Bardzo szybko studenci zaczęli organizować koło naukowe archiwistów. Jako jedyny praktykujący archiwista wśród etatowych pracowników uczelni stałem się nieformalnym „kierownikiem” specjalności, odpowiedzialnym za dydaktykę archiwistyczną i rozwój specjalności. Do mnie też studenci zwrócili się z propozycją objęcia funkcji opiekuna naukowego koła. Łukasz Węda – ówczesny student IV roku – przedstawił projekt statutu i poinformował, że zamiarem założycieli jest „propagować archiwistykę w myśl: »Nie wystarcza nam poznawanie tajników dokumentów tylko na zajęciach. Zorganizujemy SKNA!«”⁴ Studenckie Koło Naukowe Archiwistów Akademii Podlaskiej powstało 24 listopada 2005 r., a jego członkami – założycielami byli: Maciej Aleksiejuk, Paweł Ciara, Paweł Ciszewski, Monika Deneko, Joanna Dłużniewska, Alicja

³ J. Riabinin, *Ze wspomnień o śp. H. Łopacińskim*, „Region Lubelski” 1928, R. 2, nr 1, s. 39; zob. D. Magier, *Archiwistyka Jana Riabinina*, „Historia i Świat” 2012, nr 1, s. 165.

⁴ E-mail Łukasza Wędy do autora z 9.11.2005 r.: „Przesyłam statut tworzonego koła archiwistów (...). Myślę, że na początek, jak już wspominałem zbierzemy, się zatwierdzimy statut, oficjalnie zarejestrujemy Koło w Dydaktyce i do roboty. Będziemy propagować archiwistykę w myśl „Nie wystarcza nam poznawanie tajników dokumentów tylko na zajęciach. Zorganizujemy SKNA!”. Ja zakładam, że jesteśmy w stanie zrobić. To tylko moje propozycje: – strona internetowa koła to bez większych problemów, dyrekcja daje wolną rękę, jest młody informatyk w Instytucie to się zrobi;

- przygotowanie wewnętrznego dnia archiwalnego w Instytucie w celu propagowania archiwistyki wśród młodszych roczników i innych specjalności; kilka krótkich referatów o archiwum ogólnie, czym się zajmuje, co to jest, jak działa i dla zainteresowanych wycieczka do archiwum państwowego, oczywiście z wcześniejszym uzgodnieniem z AP Siedlce;
- przygotowanie sesji archiwalnej maj 2006, jak zobaczyłem w Piotrkowie, to dzięki pomocy archiwum i Uczelni jesteśmy w stanie zrobić, ale czy to nie za bardzo utopijna wizja chociaż? nic nie mamy do stracenia, wyjdzie to wyjdzie, nie, to może być wewnątrz Uczelni tylko jak będą jakieś przeciwności bardzo utrudniające;
- współpraca z AP Siedlce i innymi archiwami – to w zakresie już magisterek i nie tylko, także pojedynczych osób coś tam piszących;
- zorganizowanie wyjazdu naukowego do archiwów, bibliotek: Warszawa, Kraków (...);
- publikacje członków Koła;
- udział w IX Zjeździe Studentów Archiwistyki Toruń 2006 (4-5 referatów);
- ankieta wśród studentów dt. świadomości archiwalnej;
- informacje w gablocie instytutu o powstaniu i działalności SKNA;

Gontarek, Krzysztof Góral, Aneta Paczuska, Damian Sitkiewicz, Marlena Skwierczyńska, Łukasz Węda, Izabela Zwierzyńska⁵. SKNA żywo włączyło się do organizowania życia archiwistycznego w Siedlcach. Z jego inicjatywy zaistniały takie cykliczne imprezy jak np. Dni Archiwisty, objazdy naukowe po archiwach (z braku ich w programie studiów w późniejszych latach) czy organizowane wspólnie z Archiwum Państwowym w Lublinie „Radzyńskie Warsztaty Archiwistyczne”. Studenci uczestniczyli w wielu konferencjach naukowych w Polsce i na świecie. To właśnie SKNA, działające bardzo aktywnie na przełomie pierwszej i drugiej dekady XXI wieku, dało początek środowisku złożonemu z absolwentów, przyjaciół i aktualnych studentów archiwistyki na UPH w Siedlcach, które określić można mianem archiwistyki siedleckiej.

W ciągu trzech pierwszych lat funkcjonowania specjalności archiwistycznej dojrzewał równocześnie projekt zmian, które w programie studiów uwzględniałyby nieobecny dotychczas w dostatecznym stopniu element kancelaryjny. Jako że powierzono mi pilotowanie tych zmian, wykorzystałem w nim przede wszystkim doświadczenie, które wyniosłem ze studiów historycznych o specjalności archiwistycznej na lubelskim UMCS, studiów podyplomowych w zakresie archiwistyki na UMK oraz pracy zawodowej w Archiwum Państwowym w Lublinie i jego Oddziale w Radzynie Podlaskim. I to właśnie hybrydą myśli archiwalnej tych ośrodków określiłbym ostatecznie fenomen archiwistyki siedleckiej. I to jest odpowiedź na pierwsze z postawionych w tytule pytań – przychodzimy z archiwistycznego Lublina drogą przez archiwistyczny Toruń, przystosowując archiwistykę powstałą z tej wypadkowej do tutejszych, siedleckich podwalin.

W roku akademickim 2005/2006 wiedzieliśmy już, że chociaż „żelazny” kanon zadań archiwistów mówi o kształtowaniu, przechowywaniu, opracowywaniu i udostępnianiu materiałów archiwalnych, czyli dokumentacji zakwalifikowanej jako posiadająca wartość historyczną, to

Jeszcze raz proszę o poinformowanie na zajęciach 3 i 4 roku. Z góry serdecznie dziękuję. Pozdrawiam archiwalnie. KU CHWALE ZASOBU!”.

jednak współcześni archiwiści formują źródła historyczne nie tylko poprzez opracowywanie archiwaliów znajdujących się już w zasobach archiwów, co od dawna jest integralną częścią ich pracy, ale także, wykonując powierzone funkcje w nadzorze archiwalnym, wpływają na ich kształt, zanim jeszcze proces archiwotwórczy uformuje je w pełnowartościowe źródła. Inaczej rzecz ujmując, kreatywnie obcuja z dokumentacją w stadium przedarchiwalnym. W ten sposób archiwista związany jest zadaniami naukowymi pracy z aktami, a oprócz tego zadaniami zarządzania i kierowania nimi. Administracja bowiem stała się dla współczesnego archiwisty codziennością.

Klasyczny model formowania archiwisty, którym kierują się ośrodki akademickie wyposażając swych adeptów w należną wiedzę, przewiduje kształcenie nie tylko umiejętności stricte historycznych, ale także prawnych, politycznych, społecznych, gospodarczych, geograficznych, lingwistycznych itp., które (bez wdawania się w dyskusje definicyjne) można by określić *naukami pomocniczymi archiwistyki*. Najefektywniejszym zaś sposobem wykorzystania zasobu wiedzy i informacji, które wytworzyła (i z czasem zarchiwizowała) dana instytucja, jest umiejętność zarządzania dokumentami bieżącymi. Takie nimi zarządzanie, by były one dostępne w każdej chwili, niezależnie od miejsca ich przechowywania i rodzaju nośnika, na którym zostały utrwalone.

Powszechne już w owym czasie stało się przekonanie, że w niedalekiej przyszłości archiwa (tak historyczne jak i bieżące) potrzebować będą pracowników znających problemy związane z powstawaniem, obiegiem, podtrzymywaniem, zachowaniem i poszukiwaniem dokumentacji, zwłaszcza elektronicznej, które to umiejętności podsumować można ogólnym określeniem – zarządzanie dokumentacją (*records management*). Sam w pamięci miałem, że ten kierunek wskazał IV Powszechny Zjazd Archiwistów w Szczecinie w 2002 r., kiedy to konstatowano, że kształcenie archiwistów powinno odbywać się na bazie nauk historycznych,

⁵ Akt założycielski Studenckiego Koła Naukowego Akademii Podlaskiej, <http://www.sknaap.uph.edu.pl/strony/akt.html> [dostęp: 10.11.2018].

w połączeniu z przygotowaniem z zakresu informacji naukowej i zarządzania dokumentacją bieżącą.

Chodziło również oczywiście o wprowadzenie tego nowego członu (zarządzanie dokumentacją) do nazwy specjalności, który wówczas znajdował się już w programach specjalności archiwistycznej np. na Uniwersytecie Gdańskim, Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Uniwersytecie Śląskim w Katowicach oraz Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie. Pomijając już nowe trendy w samych programach, Instytut Historyczno-Archiwalny Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu od roku akademickiego 2003/2004 wprowadził specjalność „archiwistyka i zarządzanie dokumentacją”. W tym czasie UMK i UMCS prowadziły także starania mające na celu stworzenie w instytutach historycznych osobnego kierunku studiów „archiwistyka i zarządzanie dokumentacją”, co w ciągu kolejnych lat zostanie urzeczywistnione.

Wśród celów rozszerzenia nazwy specjalności archiwalnej o termin „zarządzanie dokumentacją” w IH Akademii Podlaskiej widzieliśmy przede wszystkim wyposażenie absolwenta naszej specjalności w umiejętność administrowania obiegiem dokumentacji w nowoczesnym zakładzie pracy, wzmocnienie jego „argumentów” na rynku pracy w sytuacji, gdy archiwa historyczne, zatrudniające klasycznie wykształconych archiwistów, to jedynie 5-10% rynku, a pozostałe 80% mogłoby stać otworem przed archiwistami wyposażonymi w umiejętności informacyjne i zarządzania dokumentacją współczesną. Nie bez znaczenia była oczywiście próba uatrakcyjnienia specjalności archiwistycznej oraz samego kierunku historycznego na Akademii Podlaskiej⁶. Miało to wszystko także nadać programowi racjonalny obraz oraz dostosować go do najnowszych trendów w dziedzinie kształcenia archiwistów.

Dzięki dużej przychylności dla archiwistyki ówczesnych władz Instytutu Historii w osobach dyrektora ks. prof. dr. hab. Romana Krawczyka i wicedyrektora dr. Witolda Bobryka, zmiany zostały wprowadzo-

⁶ Zob. D. Magier, *Dlaczego „archiwistyka i zarządzanie dokumentacją”*, „Quo Vadis. Pismo Studentów Instytutu Historii”, Siedlce, wiosna 2007, s. 4.

ne w roku akademickim 2006/2007. Nowy plan studiów w zakresie specjalności Archiwistyka i Zarządzanie Dokumentacją przewidywał 555 godzin zajęć w ciągu trzech lat. Specjalność studenci wybierali po drugim roku studiów i w ramach kursu mieli zaliczyć takie przedmioty jak: Wstęp do archiwistyki, Paleografia łacińska, Dyplomatyka (która mieściła dotychczasowe przedmioty: Rozwój form kancelaryjnych i Nauki pomocnicze historii – wybrane elementy), Historia ustroju administracyjnego, Neografia rosyjska, Informacja naukowa i archiwalna, Archiwoznawstwo, Teoria i metodyka archiwalna (w której połączono dotychczasowe: Metodyka archiwalna, Metodyka poszukiwań archiwalnych, Metodyka kształtowania zasobu archiwalnego i Szczegółowe zagadnienia metodyczne; te ostatnie pojawiły się w roku poprzednim, w wyniku prób racjonalizowania podziału przedmiotów metodycznych), Źródłoznawstwo (w które włączono przedmioty: Źródła do dziejów regionu i Źródła do dziejów wojskowości), Edytorstwo źródeł historycznych oraz Zarządzanie dokumentacją współczesną. Z programu studiów zniknąć musiał niestety objazd archiwalny, za to zwiększono wymiar praktyk studenckich do 160 godzin praktyk I stopnia i 160 godzin praktyk II stopnia.

Otwarto również dwusemestralne Podyplomowe Studium Archiwistyki i Zarządzania Dokumentacją, w którego programie znalazło się łącznie 280 godzin takich przedmiotów jak: Wstęp do archiwistyki, Historia ustroju ziem polskich X-XX w., Paleografia łacińska, Neografia rosyjska, Źródła do dziejów regionu, Metodyka archiwalna, Archiwoznawstwo, Zarządzanie dokumentacją współczesną.

W roku akademickim 2006/2007 archiwistyka została również uwzględniona po raz pierwszy w strukturze organizacyjnej Instytutu Historii AP w Siedlcach. W związku z potrzebami dydaktycznymi i działalnością badawczą zrezygnowano z podziału na katedry i wśród ośmiu nowo utworzonych zakładów pojawił się również Zakład Historii Średniowiecznej i Archiwistyki⁷, na którego czele stanął prof. dr hab. Marek Plewczyński. Archiwistyczna działalność dydaktyczna została uzupełniona również badawczą. Efektem współpracy Zakładu Archiwistyki

⁷ T. Boruta, P. Matusak, dz. cyt., s. 12.

UMCS w Lublinie oraz Zakładu Historii Średniowiecznej i Archiwistyki AP w Siedlcach w dniach 21-22 czerwca 2007 r. odbyło się w Siedlcach I Międzynarodowe Sympozjum Dziejów Biurokracji. W zamyśle był to cykl konferencji pomyślanych jako płaszczyzna „do wymiany myśli pomiędzy uczonymi zajmującymi się badaniem samego narzędzia panowania, jakim jest biurokracja, jak i środowiska, w którym występuje, a więc administracji, sądownictwa oraz przemysłu”⁸. Cykl Międzynarodowych Sympozjów Dziejów Biurokracji odbywających się co dwa lata w różnych miastach spotkał się z bardzo żywym odzewem w świecie historycznym, archiwistycznym i prawniczym Europy Środkowej i Wschodniej. Dotychczas odbyło się już osiem tych konferencji. Nasza Uczelnia była jego gospodarzem jeszcze raz w 2009 r. Owocem sympozjów jest cykl wydawniczy, a dziś już czasopismo pt. „Dzieje Biurokracji”⁹.

Wśród pracowników naukowo-dydaktycznych, którzy w ciągu ostatniego 15-lecia wnieśli swój wkład w kształtowanie profilu absolwenta archiwistyki siedleckiej – jeśli chodzi o zewnętrznych specjalistów – byli: prof. Stefan Ciara (UW, AGAD), dr Urszula Głowacka-Maksymiuk (AP w Siedlcach), prof. Artur Górak (UMCS), Artur Rogalski (AP w Siedlcach), dr Grzegorz Welik (AP w Siedlcach), dr Elżbieta Wierzbicka (AP w Lublinie). Natomiast kadre własną Instytutu Historii i Stosunków Międzynarodowych biorącą udział w procesie dydaktycznym specjalności tworzyli m.in.: dr Tadeusz Boruta, Rafał Borychowski, dr Rafał Dmowski, prof. Andrzej Gil, śp. prof. Arkadiusz Kołodziejczyk, prof. Sergiusz Leonczyk, prof. Ryszard Polak, prof. Maria Starnawska, prof. Dorota Wereda, dr Arkadiusz Zawadzki.

W roku akademickim 2016/2017, dzięki staraniom dyrektora Instytutu Historii i Stosunków Międzynarodowych UPH w Siedlcach, dr. hab. Jarosława Cabaja, w strukturze Instytutu doszło do wyodrębnienia Zakładu Archiwistyki. Pozwoliło to na jeszcze większe umocnienie naukowe specjalności archiwistycznej, rozwój archiwistyki na UPH poprzez

⁸ A. Górak, D. Magier, *Wstęp*, [w:] *Dzieje biurokracji na ziemiach polskich*, t. 1, red. A. Górak, I. Łuć, D. Magier, Lublin-Siedlce 2008, s. 9.

⁹ Zob. „Dzieje Biurokracji”, <http://tonik-libra.pl/dzieje-biurokracji/> [dostęp: 10.11.2018].

formułowanie kierunków badawczych pracowników Zakładu, zwiększanie konkurencyjności studiów na kierunku historia na UPH poprzez sukcesywne dostosowywanie programu studiów do wyzwań zmieniającej się rzeczywistości społeczno-gospodarczej, współpracę z krajowymi i zagranicznymi placówkami prowadzącymi tego typu kształcenie i działalność, takimi jak: ośrodki akademickie, archiwa państwowe, archiwa zakładowe, wreszcie dało możliwość szerszej współpracy z jednostkami organizacyjnymi zatrudniającymi i przyjmującymi na staż i praktyki zawodowe naszych studentów i absolwentów – archiwistów i zarządców dokumentacji.

Dziś specjalność archiwistyczna jest jedną z najczęściej wybieranych przez studentów historii na UPH, zarówno na studiach pierwszego, jak i drugiego stopnia. Z tego względu staje się główną specjalnością praktyczną Instytutu, dającą absolwentom zarówno zawód, który można wykonywać w wielu dziedzinach gospodarki narodowej, bardzo szerokie umiejętności praktyczne, jak i podstawy do dalszej kariery naukowej.

Warto w tym miejscu pokusić się o odpowiedź na drugie tytułowe pytanie: dokąd siedlecka archiwistyka zmierza? Wyzwania stojące przed specjalnością archiwalną na kierunku historycznym są duże. Najważniejsze jest, by nasi studenci mogli realizować program studiów dostosowany do współczesnych realiów, dlatego należy sukcesywnie uatrakcyjnić go dla kandydatów na studia. Staramy się wyposażać naszego studenta w umiejętności nowoczesnego zarządzania zapisami informacyjnymi, przygotować do pełnienia cenionych na rynku pracy stanowisk koordynatora czynności kancelaryjnych oraz zarządcy informacją wewnętrzną i zewnętrzną w administracji, przedsiębiorstwach oraz organizacjach pozarządowych, prowadzenia archiwów historycznych, bieżących i repozytoriów cyfrowych w jednostkach administracji państwowej, samorządowej, gospodarczej, organizacjach trzeciego sektora oraz zarządzania dokumentacją niejawną i kancelarią tajną. Wszystko to mieści się w formule naukowo-dydaktycznej, jaką oferuje nowoczesna archiwistyka i *records management*.

Służyć temu ma również zmiana programu w roku akademickim 2018/2019, która na pierwszym stopniu oferuje specjalność Archiwistyka i Biurowość Współczesna. Biurowość to nauka o ogóle czynności związanych z prowadzeniem współczesnego biura (sekretariatu, kancelarii, urzędu), zaś archiwistyka jest dyscypliną naukową zajmującą się archiwami i dokumentacją w formie papierowej bądź cyfrowej, a w szczególności tworzeniem dokumentów, ich obiegiem, gromadzeniem, przechowywaniem, opracowywaniem, zabezpieczaniem i udostępnianiem. Połączenie tych dwóch dyscyplin w jednej specjalności wyposaża w szeroki zakres umiejętności postępowania z dokumentacją i archiwaliami na każdym etapie ich życia, a także obsługą każdego rodzaju archiwum. Wiedzę tę pogłębia i uzupełnia o realia *records management* specjalność na drugim stopniu: Archiwistyka i Zarządzanie Dokumentacją.

Archiwistyka siedlecka nie ucieka przed nauką historyczną, dbając, by zawód archiwisty nie oderwał się zbyt od źródeł. Chcemy na gruncie warsztatu historyka kształtować archiwistów i *records managerów*. Nasz nowy program wyda się niejednemu zgoła klasyczny. Jest to jednak celowy zabieg wynikający raz – z obserwacji sylwetek absolwentów współczesnej archiwistyki, dwa – potrzeb nowoczesnych archiwów, trzy – rynku pracy w regionie środkowo-wschodnim Polski. Na pierwszym stopniu obejmuje takie przedmioty jak: Wstęp do archiwistyki, Historia administracji, Rozwój form kancelaryjnych, Paleografia łacińska, Język obcy, Metodyka pracy archiwalnej, Technika biurowa, Archiwoznawstwo, Kancelaria współczesna, Archiwa bieżące i historyczne – łącznie 450 godzin. Na drugim stopniu: Zastosowania informatyki w pracy archiwalnej i biurowej, Elektroniczne zarządzanie dokumentacją, Warsztat archiwisty, Historia administracji, Teoria i metodyka archiwalna – łącznie 180 godzin.

Siła kierunku i specjalności archiwistycznej tkwi w jakości jego absolwentów. W ich wiedzy, umiejętnościach i kompetencjach, których nabędą w trakcie studiów. A także w ich samoidentyfikacji jako absolwentów archiwistyki. Uniwersum archiwistyczne jest niewielkie, zarówno świat archiwistyki teoretycznej, praktycznej, jak i studenckiej przenika

się i obserwuje nawzajem. Przed 15 laty wtargnął do tego świata siedlecki ośrodek akademicki i wydaje się, że odcisnął w nim już swój ślad. Ta książka, której autorami jest wielu absolwentów siedleckiej uczelni, jest dowodem na to, że ślad ten nie był przypadkowy, lecz stanowi stały element na archiwistycznej mapie Polski.

Summary

Where do archival studies in Siedlce come from and where are they going?

Archival studies as an area of specialization in history have been present for 15 years at the University of Natural Sciences and Humanities. The programme of study is typical for this specialization and aims at preparing history graduates for the profession of an archivist employed in various archival institutions and offices. The strength of the Siedlce archival studies lies in the quality of their graduates, their expertise, skills, competence that they acquire over a period of studies as well as their self-identification. Tracing the history of archival education in Siedlce urged the author on to analyse sources and a direction of development in local archival didactics.

Słowa kluczowe: *archiwistyka, dydaktyka, Siedlce, uniwersytet, zarządzanie dokumentacją*

Keywords: *archivistics, records management, Siedlce, teaching, university*